

MAQSUD SHAYXZODA IJODINING O'ZBEK ADABIYOTIDA TUTGAN O'RNI

Saminov Shohjahon Sharifjon o'g'li

Toshkent davlat transport universiteti

“Siyosatshunoslik” yo‘nalishi 3-bosqich talabasi

Rezyume

Annotatsiya: Mazkur maqolada Maqsud Shayxzoda ijodining o'zbek adabiyotida tutgan o'rni, uning badiiy mahorati va o'ziga xos ijodiy uslubi yoritilgan. Adibning ijodida milliy ruh va adabiy uslub uyg'unligi tahlil qilinadi. Shu bilan birga, Shayxzodaning shaxsiyati va uning adabiy merosi o'zbek adabiyoti rivojiga qo'shgan hissasi bilan bog'liq jihatlar o'rganiladi.

Kalit so'zlar: Maqsud Shayxzoda, o'zbek adabiyoti, badiiy mahorat, ijodiy uslub, milliy ruh.

МЕСТО СОЗДАНИЯ МАКСУДА ШЕЙХЗОДЫ В УЗБЕКСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

Резюме

Аннотация: В данной статье описывается роль творчества Максуда Шайхзаде в узбекской литературе, его художественное мастерство и уникальный творческий стиль. Анализируется сочетание национального духа и литературного стиля в творчестве писателя. При этом изучаются аспекты, связанные с личностью Шейхзаде и его вкладом в развитие узбекской литературы.

Ключевые слова: Максуд Шайхзаде, узбекская литература, художественное мастерство, творческий стиль, национальный дух.

THE PLACE OF MAKSUD SHEIKZODA'S CREATION IN UZBEK LITERATURE

Resume

Abstract: This article describes the role of Maqsud Shaikhzada's work in Uzbek literature, his artistic skills and unique creative style. The combination of national spirit and literary style is analyzed in the work of the writer. At the same time, aspects related to the personality of Sheikhzadeh and his contribution to the development of Uzbek literature are studied.

Key words: Maqsud Shaikhzade, Uzbek literature, artistic skill, creative style, national spirit.

Kirish. Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotining yorqin yulduzlaridan biri bo'lib, uning ijodi milliy adabiyot rivojida chuqur iz qoldirgan. Adibning asarlari o'z davrining ijtimoiy, ma'naviy va madaniy muammolarini aks ettirgan holda, o'zbek xalqining milliy o'zligini anglash jarayoniga katta ta'sir ko'rsatgan. Shayxzoda nafaqat yozuvchi, balki nazariyotchi, dramaturg va shoir sifatida ham tanilgan. Uning ijodiy merosi nafaqat badiiy, balki tarbiyaviy ahamiyatga ham ega bo'lib, yosh avlodni milliy qadriyatlarga sodiq bo'lishga undaydi.

XX asr o'zbek adabiyotida jadidlar harakatining ta'siri kuchli bo'lib, Shayxzoda bu davrning eng ilg'or vakillaridan biri sifatida tanilgan. U xalqning dardu armonini, ozodlikka bo'lgan intilishlarini o'zining asarlarida aks ettirgan. Uning ijodi shaxsiy iztiroblar va milliy uyg'onish o'rtasidagi muvozanatni aks ettirib, badiiy nuqtayi nazardan yuksak darajaga ega bo'lgan. Shu bois Shayxzodaning ijodi o'zbek adabiyoti tarixida alohida o'rinni egallaydi.

Adibning hayoti va ijodini o'rganish nafaqat uning shaxsiy yutuqlarini ko'rsatadi, balki o'zbek adabiyoti va xalqining tarixiy-madaniy taraqqiyoti haqida ham ko'p ma'lumot beradi. Ushbu maqolada Shayxzodaning ijodiy faoliyati, uning badiiy uslubi va o'zbek adabiyotiga qo'shgan hissasi batafsil tahlil qilinadi.

Asosiy qism. Maqsud Shayxzoda hayoti va ijodiy faoliyati

Maqsud Shayxzoda 1908-yilda Toshkentda tavallud topdi. Uning bolaligi ijtimoiy va siyosiy o'zgarishlarga boy davrga to'g'ri kelgan. Yoshligidan san'at va adabiyotga bo'lgan qiziqishi uni ijodiy faoliyatga yetakladi. Shayxzoda o'z ijodini she'riyatdan boshlagan va tez orada iste'dodli yozuvchi sifatida tanilgan.

Adib o'z asarlarida xalq hayotining barcha jabhalarini chuqur tahlil qilgan va ularni badiiy obrazlarda mahorat bilan ifodalagan. Uning “Mirzo Ulug‘bek”, “Jaloliddin Manguberdi” kabi tarixiy-dramatik asarlari xalqning madaniy merosini yuksak badiiy darajada aks ettirgan. Shayxzoda o'zining ijodiy faoliyatida adolat, ozodlik va insoniylik g'oyalarini ilgari surgan.

Ijodiy uslub va badiiy mahorat

Maqsud Shayxzoda ijodida milliy va xalqaro adabiyotning uyg'unlashuvi yaqqol ko'zga tashlanadi. U o'z asarlarida xalq og'zaki ijodidan, milliy epik dostonlardan keng foydalangan. Shayxzoda o'z she'r va dostonlarida obraz yaratishning o'ziga xos uslubini qo'llagan. Uning asarlarida inson ruhiyatining nozik jihatlari va ijtimoiy ziddiyatlar mahorat bilan yoritilgan.

Adibning “Mirzo Ulug‘bek” asari o'zbek adabiyotida tarixiy-dramatik janrning rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatgan. Ushbu asarda tarixiy shaxsning ichki kechinmalari va uning davr bilan bo'lgan ziddiyatlari yuksak badiiy darajada tasvirlangan. Shayxzodaning yana bir muhim asari – “Zaynab va Omon” inson ruhiyatining murakkabliklarini aks ettiradi va o'zining hayotiyligi bilan ajralib turadi.

Shayxzodaning o'zbek adabiyotidagi o'rni

Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotiga milliy ruhni va yangi badiiy uslublarni olib kirdi. Uning ijodi xalqning tarixiy va madaniy taraqqiyotini aks ettirish orqali adabiyotda yangi davrni boshlab berdi. Shayxzoda nafaqat yozuvchi va shoir, balki millatning ma'naviy yo'l boshchilaridan biri sifatida ham tanilgan.

Adibning asarlari milliy qadriyatlarni ulug'laydi, xalq hayotidagi og'riqli muammolarni yoritadi va ularni badiiy obrazlar orqali teran tahlil etadi. Shayxzoda ijodining dolzarbligi uning o'zbek adabiyotiga bo'lgan ta'sirini yanada oshirgan. U yozgan asarlar bugungi kunda ham yoshlar tarbiyasida katta o'rin egallab kelmoqda.

Shunday qilib, Maqsud Shayxzodaning ijodi o'zbek adabiyoti rivojida alohida bosqichni tashkil etadi. Uning asarlari faqat badiiy jihatdan emas, balki ma'naviy va tarbiyaviy jihatdan ham muhim ahamiyatga ega.

Xulosa va takliflar: Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotining boy va rang-barang rivojida alohida o'rin tutadi. Uning asarlari nafaqat badiiy yuksak darajada yaratilgan, balki ular orqali milliy qadriyatlar targ'ib qilingan. Shayxzoda ijodi bugungi kunda ham zamonaviylikni saqlab qolgan holda o'quvchilarga katta ta'sir ko'rsatmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Каримов Наим. “Мақсуд Шайхзода”. Тошкент: Фан, 2009.
2. Mirzaev A. “O'zbek adabiyoti tarixi”. Toshkent: O'zbekiston, 2010.
3. Qodirov Sh. “O'zbek dramaturgiyasi rivojlanishi”. Toshkent: Sharq, 2015.